

**Kúria
végzése**

Az ügy száma: Bfv.III.183/2018/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Bartkó Levente, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2018. május 29.

Az ügy tárgya: emberölés büntettének kísérlete és más
bűncselekmények

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Székesfehérvári Törvényszék, 7.B.49/2015/50.,
ítélet, tárgyalás,
2017. március 2.

Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.II.37/2017/8., ítélet,
nyilvános ülés,
2017. október 12.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

Az emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Székesfehérvári Törvényszék 7.B.49/2015/50. számú, illetőleg a Győri Ítéltábla Bf.II.37/2017/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Székesfehérvári Törvényszék a 2017. március 2. napján kihirdetett 7.B.49/2015/50. számú ítéletével a terheltet testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés és (8) bekezdés], emberölés büntette előkészülete [Btk. 160. § (3) bekezdés], zaklatás büntette [Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont és (3) bekezdés a) pont] és testi sértés vétsége [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] miatt halmazati büntetésként 4 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a börtönbüntetésből legkorábban a kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.
- [2] A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2017. október 12. napján meghozott Bf.II.37/2017/8. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a testi sértés büntette kísérleteként [Btk. 164. § (1) bekezdés és (8) bekezdés] értékelt cselekményt emberölés büntette kísérletének [Btk. 160. § (1) bekezdés] minősítette, egyben a börtönbüntetés tartamát 8 évre, a közügyektől eltiltás mértékét 6 évre súlyosította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [3] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által pontosított, az élet elleni cselekményre vonatkozó tényállás lényege a következő.

A terhelt disszociális személyiségzavarban szenved, amely a cselekmény elkövetésekor is fennállt, azonban ezen állapot beszámíthatóságot érintő kóros elmeállapotot nem jelentett, a terhelt képes volt arra, hogy cselekménye következményét felismerje és a felismerésnek megfelelő magatartást tanúsítson, ezen képességében korlátozást nem szenvedett.

A terhelt a cselekmények idején mintegy 190 cm magas, 110-120 kg közötti súlyú személy volt, a munkahelyén, a kórházban ismerkedett meg a sértettel, akivel 2013. augusztus 8. napjától állt élettársi kapcsolatban. A terhelt beteghordóként, míg a sértett asszisztensként dolgozott. A terhelt és a sértett között utóbb a kapcsolat megromlott, ezért a sértett 2014 januárjában elköltözött a terhelttől.

2014. június 3-án az esti órákban a terhelt mobiltelefonján, majd a kórház Pulmonológiai Osztály telefonszámán próbált a sértettel kapcsolatba lépni, hogy a párkapcsolatuk felbomlásából fakadó problémáit vele megbeszélje. E telefonhívások egyikét a sértett a Pulmonológiai Osztályon fogadta, amikor is a terhelt megfenyegette azzal, hogy lelocsolja benzinnel, majd saját magával együtt felgyújtja.

Ezt követően a terhelt az otthonában két hátizsákba két konyhakést és egy műanyag flakont tett el, amelyben motorbenzinből és etilalkoholból álló folyadék volt és 22 óra tájban megjelent a kórház II. emeletén található Pulmonológiai Osztályon, ahol akkor a

sértett éjszakai műszakban dolgozott. Ezt megelőzően a biztonsági szolgálatot a korábbi telefonhívások következtében az ügyeletes orvos, illetve ügyeletes főnővér értesítette arról, hogy a terhelt odaérkezik a kórházhoz és ne engedjék be, azonban ezt a terhelt kijátszotta. A biztonsági szolgálat jelzésére a sértett a terhelttől való félelmében a Pulmonológiai Osztály 22-es számú őrzőjében rejtőzött el.

A terhelt, amikor a kórház II. emeletére ért, az osztály folyosóján a sértett felgyújtásával fenyegetőzött, majd miután megtudta, hogy a 22-es őrzőben tartózkodik, oda be akart jutni.

A főnővér értesítésére a biztonsági szolgálattól 2 sértett biztonsági őr jelent meg a Pulmonológiai Osztályon. Az egyik sértett a kilincs megfogásával megakadályozta a terheltet abban, hogy az őrzőbe belépjen. Ekkor a terhelt hangosan kiabálva ellene fordult. Az egyik sértett az őt követő kollégáját arra kérte, hogy fogja az ajtót és ne engedje be a terheltet, ő ezalatt a már értesített rendőröket kívánta a helyszínre kísélni a kórház területén.

A terhelt ekkor hangos szitkozódással a másik sértett ellen fordult azt kiáltva, „most megdöglesz!” és több, pontosan meg nem állapítható alkalommal ököllel arcon és bordán ütötte, valamint a bal combján megrúgta. Eközben a másik sértett az ajtónál próbálta visszatartani a terheltet, hogy ne tudjon bejutni, közöttük huzakodás alakult ki, miközben a helyszínre visszaérkező egyik sértett a terheltet hátulról próbálta megfékezni, elhúzni, azonban a biztonsági őr abbéli igyekezete, hogy a terheltet a másik sértettől elhúzza, eredménytelen maradt, a dulakodás következtében mindketten hátrafelé a talajra zuhantak.

Ezt követően a terhelt a földről felállva a hátizsákjából az egyik magával vitt, fehér nyelvű, 30,4 cm teljes és 17,8 cm pengehosszúságú konyhakést elővéve - miközben azt hajtogatta, hogy „megöllek” - a másik sértett ellen fordult, s a kezében tartott kést a feje fölé emelve föntről lefelé irányuló mozdulattal támadt rá. Ezt látva a másik sértett a folyosón menekülni kezdett, végül beugrott a tolókocsik tárolására szolgáló beugrórészre, majd a terhelt késsel történő hadonászása miatti hátrálása közben beesett a tolókocsik közé.

Ekkor félig ülő, félig fekvő helyzetben a maga elé tartott tolókocsival védekezett a terhelt támadásával szemben, aki három-négy alkalommal a sértett felsőteste, nyaka és szívtájéka felé szúrt, ezen túlmenően a késsel kaszáló mozdulatokat is tett.

A késes támadások több esetben a sértett teste mellett, illetőleg karja alatt haladtak el, amelyek előtt a sértettnek egyrésztől sikerült elhajolnia, másrésztől a maga elé tartott tolókocsi miatt a terhelt csak a sértett bal kezét tudta a késsel megvágni, amely következtében a másik sértett a bal keze kisujjának 0,5 és 1 cm-es metszett sebzését szenvedte el, mely sérülés gyógytartama 8 napon belüli volt.

A terhelt által leadott szűrő mozdulatok eredményeként a használt eszköz - a sértett védekezése és elhajolgatása hiányában - a

célzott, támadott testtájékokon behatolt volna a sértett testébe. A terhelt másik sértett elleni cselekménye alkalmas volt az emberi élet kioltására, a halálos eredmény kizárólag a sértett kitartó és elszánt védekezése miatt maradt el.

Időközben a biztonsági őrök által korábban értesített rendőrök megérkeztek a II. emeletre, és ezt észlelve a terhelt a kezében tartott konyhakést az egyik hátizsákjában rejtette el, illetve egyidejűleg felhagyott a másik sértett elleni támadásával.

II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.
- [5] A védő a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapította a felülvizsgálati indítványát törvénysértőnek tartva az emberölés büntette kísérletének minősítését és ekként a kiszabott büntetést. Az indítvány szerint a másodfokú bíróság nem vizsgálta a terhelt védekezését, mely szerint a másik sértettel történt dulakodása közben a gyomorgyűrűjét féltette, és az őt ért ütés, illetve fojtás hatására, hirtelen felindulásból fordult a másik sértett ellen és csak olyan sérülést célozva támadta, amely arra volt alkalmas, hogy a sértett további támadását elhárítsa. Álláspontja szerint a terhelt ezen védekezést támasztotta alá a másik sértett azon nyilatkozata is, mely szerint lehetséges, hogy megütötte védekezőképpen a terhelt nemi szervét.
- [6] A másodfokú bíróságnak mindezt mérlegelnie kellett volna, mivel a terheltben így felmerült annak a lehetősége, hogy ha gyomron vágja a sértett ököllel, akkor a gyomorgyűrűje eltörik, ami életveszélyt eredményező sérülést is okozhatott volna. Mindez olyan méltányolható ok, amely alapján az erős felindulásban elkövetett emberölés büntettének vizsgálata nem mellőzhető.
- [7] Sérelmezte a védő azt is, hogy a másodfokú bíróság bizonyítás nélkül állapított meg a terhelt terhére eltérő tényállást, amely kihatott a minősítésre is. A kiszabott 8 év börtönbüntetést pedig súlyosnak tartotta, mivel emberölés büntette esetén igen távoli volt a kísérlet, ezt figyelembe kellett volna vennie a bíróságnak.
- [8] A védő elsődlegesen azt indítványozta, hogy a Kúria állapítsa meg, hogy a terhelt ezen cselekménye erős felindulásban elkövetett emberölés büntette kísérleteként, másodlagosan pedig azt, hogy életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérleteként minősül. A terhelttel szembeni büntetés mértékét pedig ehhez igazodóan állapítsa meg a Kúria.
- [9] A Legfőbb Ügyészség BF.201/2018. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Eszerint az indítvány a terhelt és a másik sértett vallomásainak értékelését vitató részében törvényben kizárt, az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítását célzó részében pedig alaptalan. Az irányadó tényállás ugyanis nem tartalmaz a sértett részéről olyan magatartást, amelyet a védő az

indítványban neki tulajdonít. A tényállásban nem szereplő sértetti magatartást az eljáró bíróságok nem értékelhették.

- [10] Kifejtette, hogy a másodfokú bíróságnak a tényállás kiegészítésére módja volt, mivel a másodfokú eljárásban a helyes és hiánytalan tényállás az elsőfokú bíróság által valósnak elfogadott bizonyítékok egyező adatai alapján aggálytalanul megállapítható. Emellett ezen kérdés nem tartozik az abszolút hatályon kívül helyezési okok közé.
- [11] A másodfokú bíróság a tényállásnak megfelelően minősítette a vitatott magatartást emberölés bűntette kísérletének, a törvényes minősítés esetén a törvényes keretek között kiszabott büntetés nem vizsgálható felül.
- [12] Erre tekintettel indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt és a Székesfehérvári Törvényszék, illetve a Győri Ítéltábla ítéletét hatályában tartsa fenn.
- [13] A Kúria a Be. 424. § (1) bekezdés II. fordulata alapján nyilvános ülést tartott.
- [14] A védő a felülvizsgálati indítványban foglaltakat fenntartotta, a terhelt bejelentette, hogy a nyilvános ülésen nem vesz részt.
- [15] A legfőbb ügyész képviselője a nyilvános ülésen az átiratában foglaltakat szintén fenntartotta.

III.

- [16] A terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [17] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - nem ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [18] A Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].
- [19] Ez azt jelenti, hogy a felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [20] A felülvizsgálati indítvány vitatta az élet elleni bűncselekmény (emberölés bűntettének kísérlete) minősítését és ezzel összefüggésben a büntetés kiszabását.
- [21] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, amennyiben a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.
- [22] A védő eltérő anyagi jogi álláspontját részben a bizonyítékok

eltérő értékelésére, a terhelti védekezésben foglaltakra, ezzel összefüggésben a sértetti vallomás egy kiragadott részletére alapította, az irányadó tényálláshoz képest eltérő ténybeliségre hivatkozva.

- [23] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogkérdés azonban kizárólag a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatban rögzített tényállással összefüggésben vizsgálható, ekként a felülvizsgálati indítvány azon részei, amelyek az első- és másodfokú bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységét, a mérlegelést kifogásolták, az irányadó tényállás megalapozottságát támadták, amely felülvizsgálati eljárásban kizárt. Következésképpen az élet elleni cselekmény mindezen keresztüli kifogásolása a felülvizsgálat részét nem képezte.
- [24] Fentiekből következően nem képezi felülvizsgálat részét a másodfokú bíróság általi tényállás- pontosítás, -kiegészítés sem, az indítvány e körben is az irányadó tényállás megalapozottságát támadta, amikor meg nem engedett felülmérlegelésre hivatkozott.
- [25] Mindemellett a Kúria megjegyzi, hogy a másodfokú bíróság - szemben a védői érveléssel - a perrendi szabályok szerint járt el, amikor az iratok tartalma és ténybeli következtetések alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást megfelelően helyesbítette.
- [26] A Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja szerint ugyanis megalapozatlanság esetében a másodfokú bíróság a tényállást kiegészíti, illetőleg helyesbíti, ha a hiánytalan, illetőleg a helyes tényállás az iratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás útján megállapítható.
- [27] Bizonyítás felvétele, annak teljes körű voltára tekintettel, szükségtelen volt. A másodfokú ítélet indokolásának 4. és 5. oldalán pedig az ítélőtábla amellelt hogy részletezte, illetve korrigálta az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének következtetlenségeit, egyben rögzítette azt is, hogy egyes tényállásrészek megállapítására - éppen az említett okokból kifolyólag - tévesen, iratellenesen került sor, ami megalapozatlansági ok.
- [28] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a tettazonosság keretein belül korrigálta, következtésképpen nem állapított meg eltérő tényállást, nem felülmérlegelt, hanem eltérő jogkövetkeztetést vont le.
- [29] Megjegyzi azt is a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a másodfokú bíróság által elvégzett korrekció nélkül is - 4. oldal 3. és 4. bekezdésében - tartalmazza mindazon tényeket, amelyekből a helyes jogkövetkeztetés levonható lett volna az elsőfokú bíróság számára is a cselekmény helyes minősítésére vonatkozóan.
- [30] Az erős felindulásban elkövetett emberölés büntettét az követi el, aki mást méltányolható okból származó erős felindulásban megöl.
- [31] Az ölési cselekmények általában indulati cselekmények, így az indulat hatása alatti elkövetés még nem alapozza meg a privilegizált bűncselekmény megállapítását.

- [32] Az erős felindulásban elkövetés megállapításához az indulat éplélektani alapon kialakult, olyan magas foka szükséges, amely következtében az elkövető belső egyensúlya megbomlik, elveszíti az önkontrollt, tudatszűkült állapotba kerül.
- [33] A terhelt irányadó tényállás szerinti magatartása azonban mindezt nélkülözte, cselekménye bár indulati volt, végig céltudatos, a körülményeknek megfelelő, ahhoz igazodó, adekvát magatartás volt, mely az önkontrollt nem nélkülözte, majd amikor a rendőrök megjelenését észlelte, a sértett elleni támadással felhagyott és a támadáshoz használt konyhakést az egyik hátizsákjában elrejtette.
- [34] Ezen túlmenően az erős felindulást kiváltó oknak az elkövetőn kívüli, külső oknak kell lennie. Amennyiben az elkövető maga hozza létre az erős felindulást kiváltó okot, az általa véghezvitt vagy megkísérelt ölési cselekmény kapcsán nincs alap a privilegizált élet elleni cselekmény megállapítására.
- [35] A külső ok pedig egyben erkölcsileg méltányolható ok kell, hogy legyen.
- [36] Jelen ügyben mindezen feltételek nyilvánvalóan hiányoztak. A terhelt ugyanis volt élettársát akarta megölni (felgyújtani), ezt akadályozta a sértett biztonsági őre, ezért fordult ellene a terhelt.
- [37] A terhelt saját bűnös magatartására (jelen esetben ölési szándékára, ennek érdekében történő cselekvésére) a vele szemben jogosan fellépő, őt a bűncselekmény elkövetésében akadályozó sértett ellenében, erkölcsileg méltányolható okot nyilvánvalóan nem alapíthat.
- [38] A támadó az, aki viseli jogtalan támadásának kockázatát. Így a bűncselekmény elkövetésében megakadályozott, nem várt ellenállásba ütközött terhelt emiatti indulata, vagy akár egészségi állapota miatti félelme nem ad alapot az erős felindulásban elkövetett emberölés büntettének megállapítására.
- [39] Mindemellett a jogerős ítéleti tényállás nem tartalmaz a sértett részéről olyan magatartást sem, amelyet a bíróságok az indítványban foglaltak szerint értékelhettek volna. Az irányadó tényállás ugyanis a sértett és a terhelt huzakodásán kívül kizárólag a terhelti tettlegességet rögzítette. Azaz a tényállás szerint a sértett részéről sem a terhelt nemi szervének, sem más testrészének támadására nem került sor. Következésképpen az indítvány ezen részében alaptalan.
- [40] A felülvizsgálati kérelem másodlagosan az életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletének megállapítására irányult.
- [41] A másodfokú bíróság azonban az irányadó tényállás alapján törvényesen minősítette a terhelt ezen cselekményét emberölés büntette kísérletének.
- [42] A terhelt, miután pusztán kézzel nem tudta leküzdeni a volt élettársa sérelmére eltervezett bűncselekmény elkövetésében őt akadályozó sértett biztonsági őrt, a hátizsákjából elővette az egyik magával vitt konyhakést.

- [43] Ezt követően pedig az előle menekülő sértettel szemben az élet kioltására alkalmas eszközt, a jelentős pengehosszúságú konyhakést a kaszázó mozdulatokon kívül három-négy alkalommal is életfontosságú szervekre, nyakra, felsőtestre, szívtájékra irányítottan szúrva használta, miközben a sértett megölésével fenyegetőzött.
- [44] Az elkövetés körülményeiből kizárólag a terhelt ölési szándékára lehetett következtetni függetlenül attól, hogy a kísérlet távoli volt, egyúttal azonban befejezett is, mivel a halálos eredmény elmaradása a sértett kitartó védekezésének volt köszönhető.
- [45] A hangoztatott szándéknak - megöléssel fenyegetés - megfelelő, adekvát cselekvés a tárgyi ismérvek alapján - használt eszköz, szúrások, támadott testrész - nem ad alapot a limitált szándékú, életveszélyt okozó testi sértés kísérletének megállapítására, az ilyen cselekmény emberölés büntette kísérleteként minősül.
- [46] Ekként a terhelt élet elleni cselekményének minősítése törvényes, az irányadó tételkereten belül kiszabott büntetés pedig nem törvénysértő.
- [47] Az pedig a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy a terhelt esetén mit tekint enyhítő vagy súlyosító körülménynek, s azt miként értékeli. Anyagi jogi felülvizsgálat tárgyát a büntetéskiszabási tényezők értékelése sem képez, így felülvizsgálatban az nem támadható, illetve az sem vizsgálható, hogy a bíróság miként vette figyelembe a büntetéskiszabás során irányadó szempontokat.
- [48] Fentiekre tekintettel a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [49] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [50] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal, ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2018. május 29.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartkó Levente s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
BÉ